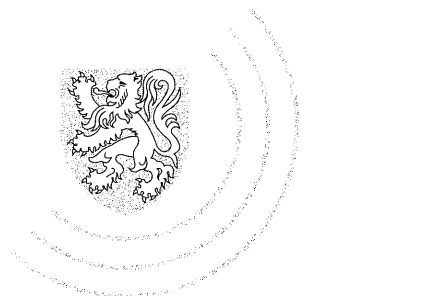

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

16 oktober 1996

ONTWERP VAN DECREET

**houdende goedkeuring van het Protocol tot wijziging van het Europees Sociaal Handvest,
opgemaakt in Turijn op 21 oktober 1991**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Paul Deprez**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Plateau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Herman Candries, Paul Dumez, Jef Van Looy, Marc Van Peel, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

350 (1995-1996)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

INHOUDSOPGAVE

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I.1. Ontstaan en inhoud van het verdrag	4
I.2. Overige resultaten van de Top van Rome	4
I.3. Vlaamse bevoegdheidsgrondslag	5
I.4. Stand van ratificaties	
A. De instemmingsprocedure op internationaal vlak	5
B. Stand van zaken op intern-Belgisch vlak	5
I.5. Weerlegging van de bemerking van de Raad van State	5

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. Algemene instemming met het Protocol	6
II.2. "Onaantastbaarheid" van het Comité van Deskundigen	6
II.3. Samenstelling van het Comité van Deskundigen	6
II.4. Uitsluiting van niet-overeenkomstsluitende partijen	7
II.5. Ogenscheinlijke afzwakking van de rol van de Parlementaire Vergadering	7
II.6. Bijdrage tot het terugdringen van het Europees "sociaal deficit"	7
II.7. Onzorgvuldige vertaling ?	8

III. STEMMINGEN

III.1. Artikelsgewijze stemming	8
III.2. Eindstemming	8

BIJLAGEN	9
----------	---

DAMES EN HEREN,

Op de bijeenkomst van de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden van woensdag 2 oktober 1996 werd het ontwerp van decreet "houdende goedkeuring van het Protocol tot wijziging van het Europees Sociaal Handvest, opge maakt in Turijn op 21 oktober 1991" besproken en goedgekeurd.

I. INLEIDENDE TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

I.1. ONTSTAAN EN INHOUD VAN HET VERDRAG

Het ontwerp dat op heden voorligt slaat op het Protocol tot wijziging van het Europees Sociaal Handvest, dat werd opgesteld in Turijn op 21 oktober 1991. Dit protocol vindt zijn oorsprong in een informele ministeriële conferentie over de mensenrechten die in 1990 plaatsvond in Rome. Daar werd immers beslist de werking van het, reeds sinds lang bestaande, Europees Sociaal Handvest nieuwe impulsen te geven.

Het Protocol van Turijn bevat geen nieuwe sociale of economische rechten, maar wijzigt de institutionele toezichtsregeling, zoals die oorspronkelijk was voorzien in het Europees Sociaal Handvest. Het is derhalve nuttig om, vooraleer in te gaan op de aangebrachte wijzigingen, deze toezichtsregeling even te schetsen.

Het toezicht gebeurt meer bepaald op basis van periodieke rapporten die worden opgesteld door de Verdragsstaten. In eerste instantie beoordeelt het Comité van onafhankelijke deskundigen de verenigbaarheid van de nationale regels en de nationale praktijk met de bepalingen van het Sociaal Handvest.

Deze rapporten, evenals de besluiten van het Comité van Deskundigen, worden vervolgens onderzocht door een Regeringscomité, dat op zijn beurt een advies verstrekt waarbij wordt rekening gehouden met de laatste evoluties in de nationale wetgeving. Het Regeringscomité legt vervolgens zijn conclusies voor aan het Comité van Ministers.

Dit Comité van Ministers kan dan, ná de Parlementaire Vergadering te hebben geraadpleegd, aanbevelingen tot de Verdragsstaten richten.

In dit systeem werden, via het Protocol van Turijn, wijzigingen aangebracht om het toezicht transparanter en meer efficiënt te laten verlopen.

De voornaamste wijzigingen zijn de volgende :

- de rol van de toezichtsorganen wordt duidelijker omschreven :

Zo is enkel het Comité van Deskundigen nog bevoegd om de juridische verenigbaarheid van de nationale situatie met het Handvest te beoordelen.

Het Regeringscomité van zijn kant, heeft thans de uitdrukkelijke opdracht de beslissingen van het Comité van Ministers voor te bereiden.

- het vermogen van het Comité van Ministers om aanbevelingen aan te nemen, wordt versterkt :

Enerzijds, doordat zijn beslissingen beter zijn voorbereid door het Regeringscomité.

Anderzijds, doordat in afwijking van de oude regels, de niet Verdragspartijen (voor nadere uitleg, zie verklarende achtergrondnota in bijlage) thans geen stemrecht meer hebben.

I.2. OVERIGE RESULTATEN VAN DE TOP VAN ROME

Op de hoger genoemde informele top van Rome werd besloten tot de opmaak van wat uiteindelijk 3 aparte verdragen zijn geworden :

Vooreerst dus het Protocol dat thans voorligt, en dat gemeenzaam het Protocol van Turijn wordt genoemd.

Daarnaast kwam ook nog het herziene Europees Sociaal Handvest tot stand (voor nadere informatie hieromtrent zie de achtergrondnota in bijlage bij dit verslag). Dit werd ondertekend te Straatsburg op 3 mei 1996. De Vlaamse regering hechtte er reeds haar principiële goedkeuring aan, en verleende machtiging tot ondertekening, op datum van 30 april 1996. Het herziene Sociaal Handvest herneemt in wezen de bepalingen van het Europees Sociaal Handvest van 1961, maar vult het tevens aan met nieuwe sociale rechten.

Tenslotte werd ook een Protocol tot invoering van een systeem van collectieve klachten opgesteld. De ondertekening hiervan vond plaats op 15 mei 1996. De Vlaamse regering gaf haar principiële goedkeuring en machtigde tot ondertekening op 20 december 1995. Dit Protocol voorziet in de participatie van sociale partners en niet-gouvernementele organisaties aan het toezichtsmechanisme van het Sociaal Handvest, (voor verdere informatie, zie de achtergrondnota in bijlage bij dit verslag).

I.3. VLAAMSE BEVOEGDHEIDSGRONDSLAG

Het Europees Sociaal Handvest bevat een groot aantal bepalingen (zo o.a. inzake de arbeidsmarkt, de gezondheidszorg, het maatschappelijk welzijn) waarvoor Vlaanderen geheel of gedeeltelijk bevoegd is. Bij wege van afleiding mag er derhalve van uitgegaan worden dat zulks op dezelfde wijze geldt voor het nu voorliggende Protocol, dat een duidelijker lijn wil trekken in het toezichtconcept van het Europees Sociaal Handvest.

Zodoende behoeft ook dit Protocol de instemming van het Vlaams Parlement.

I.4. STAND VAN RATIFICATIES

A. De instemmingsprocedure op internationaal vlak

Slechts tien staten hebben tot op heden het Protocol geratificeerd. Het Protocol is derhalve nog niet in werking getreden, aangezien daarvoor vereist is dat alle overeenkomstsluitende partijen bij het Handvest hun instemming uitdrukken. Een lijst van ondertekeningen en ratificaties werd in bijlage bij het verslag gevoegd.

B. Stand van zaken op intern-Belgisch vlak

Op federaal niveau werd het betreffende Protocol reeds ingediend bij de Senaat. Na daar te zijn behandeld moet het ook nog eens de goedkeuring van de Kamer van Volksvertegenwoordigers krijgen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft, zonder verdere discussie, het Protocol bekrachtigd bij wege van Ordonnantie van 11 januari 1996.

Het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Franse Gemeenschap hebben tot op heden geen enkele stap ondernomen in de ratificatieprocedure.

Opnieuw mag dus geconcludeerd worden dat Vlaanderen zich bijzonder goed van zijn verplichtingen kwijt binnen het Belgisch institutioneel model voor buitenlandse beleidsvoering.

I.5. WEERLEGGING VAN DE BEMERKING VAN DE RAAD VAN STATE

Uit de combinatie van de artikelen 36 en 50 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (BWHI) leidt de Raad van State af dat in één enkel ontwerp van decreet niet tegelijk bepalingen inzake gemeenschaps- en gewestaangelegenheden mogen worden opgenomen.

Derhalve adviseerde de Raad van State het voorontwerp van decreet op te splitsen in twee voorontwerpen van decreet, met name één voor de Vlaamse Gemeenschap en één voor het Vlaamse Gewest.

De regering heeft om twee redenen gemeend niet op dit advies te moeten ingaan.

Vooreerst is er een zekere inconsistentie merkbaar in de adviespraktijk van de Raad van State. Bij talrijke instemmingsdecreten die evenzeer tegelijk zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden regelen, adviseerde de Raad van State niet om het ontwerp van decreet op te splitsen in twee ontwerpen.

Tweedens moet er ook gewezen worden op de in het Vlaams Parlement gehanteerde stemprocedure. Bij de goedkeuring in het Vlaams Parlement van een decreet dat zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden regelt, wordt één elektronische hoofdelijke stemming gehouden, waarbij zowel voor de gewest- als voor de gemeenschapsaangelegenheden wordt nagegaan of de vereiste meerderheid is gehaald.

Aldus wordt wel degelijk voldaan aan de vereisten van de artikelen 36 en 50 BWHI. De leden uit het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest stemmen niet over gewestaangelegenheden in het Vlaams Parlement, en over elk decreet in zijn geheel wordt de beslissing genomen bij hoofdelijke stemming.

Nog in de recente praktijk van deze commissie zijn er trouwens voorbeelden geweest van verdragen (of meer precies, van instemmingsdecreten bij verdragen) waarin tegelijk zowel voor Vlaams Gewest als voor Vlaamse Gemeenschap werd bekrachtigd (cf. Antarctica, Biodiversiteit).

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1. ALGEMENE INSTEMMING MET HET PROTOCOL

Zowel de heer Herman Suykerbuyk als de heren Stefaan Platteau en Johan Malcorps spreken er hun waardering over uit dat met dit Protocol het toezichtssysteem op het Europees Sociaal Handvest wordt verscherpt, waardoor de hele procedure meteen ook een stuk transparanter wordt. Een dergelijke procedurele aanpassing moest huns inziens al veel langer zijn doorgevoerd.

De heer Stefaan Platteau uit daarenboven zijn tevredenheid over het feit dat dit Protocol niet de zoveelste wijziging van de Belgische sociale wetgeving met zich brengt. Het heeft immers geen enkele weerslag op de sociale wetgeving als dusdanig.

De minister-president beaamt dat er geen enkele wijziging van het sociaal recht nodig zal zijn, hetgeen zijns inziens bewijst hoe goed ons sociaal recht reeds afgestemd is op de ruimere sociale regelgeving die zich ontwikkelt.

II.2. "ONAANTASTBAARHEID" VAN HET COMITE VAN DESKUNDIGEN

De heer Herman Suykerbuyk constateert dat het Protocol een klaarheid brengt in de functies en bevoegdheden van de verschillende toezichtsorganen. Dit in het bijzonder voor wat betreft het Comité van onafhankelijke deskundigen, en het Regeringscomité.

Het Comité van onafhankelijke deskundigen is nu nog als enige bevoegd voor de juridische beoordeling van de conformiteit van interne, nationale situaties aan de bepalingen van het Handvest. Het verwerft aldus een quasi-onaantastbaar juridisch-moreel gezag.

Het Regeringscomité van zijn kant, dient zich nu te beperken tot de noodzakelijke politieke, economi-

sche en sociale commentaar. Het heeft derhalve niet langer de bevoegdheid om de juridische beoordeling van de onafhankelijke deskundigen te betwisten.

De heer Herman Suykerbuyk laat hierbij opmerken dat het juridisch gezag van het Comité van Deskundigen niet zó onaantastbaar mag zijn, dat ook hoven en rechtbanken er niet meer zouden mogen aan tornen. Zulks zou immers een al te verregaande usurpatie van juridisch gezag zijn.

In zijn antwoord wijst de minister-president erop dat de verantwoordelijkheden onder dit systeem veel klaarder zijn geworden. De juridische deskundigen staan in voor de correctheid van de regelgeving, terwijl de politieke verantwoordelijkheid nu duidelijk bij andere organen komt te berusten. De vroeger toch wel frequent voorkomende "beleidsinmenging" op het niveau van het Comité van Deskundigen wordt nu volledig uitgesloten.

II.3. SAMENSTELLING VAN HET COMITE VAN DESKUNDIGEN

De heer Herman Suykerbuyk vindt het eveneens een bijzonder goed initiatief dat de leden van het Comité van Deskundigen nu niet langer door het Comité van Ministers worden aangewezen, maar wel door de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa. Weze het dan wel dat de Parlementaire Vergadering haar keuze moet maken uit een door de verdragssluitende staten opgestelde lijst. Dit accentueert, volgens de heer Suykerbuyk, de onafhankelijkheid van de leden van het Comité van Deskundigen, terwijl er tegelijk ook nog een zeker parlementair aanknopingspunt behouden blijft, hetgeen dan weer goed is voor de democratische legitimiteit.

De heer Stefaan Platteau uit zijn twijfels over de praxis van voordracht door het Comité van Ministers en benoeming door de Parlementaire Vergadering. Zijns inziens zou in de praktijk wel eens kunnen blijken dat dit systeem minder waterdicht is dan men verhoopt.

De heer Johan Malcorps van zijn kant, toont zich ook bijzonder tevreden over de bevestiging van de onafhankelijkheid van het Comité van Deskundigen.

II.4. UITSLUITING VAN NIET-OVEREENKOMSTSLUITENDE PARTIJEN

De heer Herman Suykerbuyk drukt ook zijn goedkeuring uit over het feit dat de niet-overeenkomstsluitende partijen (d.w.z. de staten die niet tot het Protocol bij het Handvest toetreden) in de toekomst van de besluitvorming zullen worden uitgesloten.

Het Comité van Ministers moet onder het nieuwe systeem immers bij machte zijn om ook echt afzonderlijke aanbevelingen te richten tot individuele staten-partijen. Hetgeen tot op heden nooit gebeurd is. Daarom ook werd de opdracht van het Comité van Ministers verruimd én werden de beslissingsmodaliteiten herzien.

Dat de landen die niet tot de overeenkomstsluitende partijen bij het Handvest behoren, worden uitgesloten vindt zijn rechtvaardiging meer bepaald in het feit dat deze landen vroeger de neiging vertoonden om zich bij de besluitvorming te onthouden, terwijl ze toch meegeteld werden voor het behalen van het quorum.

II.5. OGENSCHIJNLIJKE AFZWAKKING VAN DE ROL VAN DE PARLEMENTAIRE VERGADERING

Ondanks zijn algemene goedkeuring van het Protocol is de heer Herman Suykerbuyk - vanuit basisdemocratisch oogpunt - niet echt gelukkig met artikel 6 van het Protocol via hetwelke de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa niet langer als dusdanig optreedt als toezichtsorgaan (vroeger moest het Comité van Ministers de Parlementaire Vergadering immers vooraf "raadplegen").

Hij kan er echter wel alle begrip voor opbrengen dat het de Parlementaire Vergadering zelf was die, omwille van redenen van efficiëntie, erop heeft aangedrongen om niet langer als toezichtsorgaan in dit systeem te moeten fungeren (cf. Resolutie 967 van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa - 1991).

In de ogen van de heer Suykerbuyk wordt de pil echter danig verguld door het feit dat de Parlementaire Vergadering nu een meer duidelijk politiek profiel krijgt, als instantie die een stimulerende rol speelt en de debatten op gang brengt rond thema's van sociale beleidsvoering.

Daar waar de Parlementaire Vergadering dus niet langer optreedt als toezichtsorgaan, is ze dus wél nog betrokken bij de tenuitvoerlegging van het Handvest.

Ook de heer Stefaan Platteau acht het een goede zaak dat de Parlementaire Vergadering nu een meer stimulerende rol krijgt toebedeeld binnen de hele processus van sociale beleidsvoering.

Desgevraagd bevestigt de minister-president dat het feit dat de Parlementaire Vergadering uit het toezichtsmechanisme wordt gelicht, paradoxaal genoeg inderdaad tot méér betrokkenheid van het Parlement bij het ruimere sociaal beleid leidt. Het artikel mag derhalve zeker niet al te éézijdig bekeken en gelezen worden.

II.6. BIJDRAGE TOT HET TERUGDRINGEN VAN HET EUROPEES "SOCIAAL DEFICIT"

De heer Johan Malcorps meent dat dit Protocol ook een nuttige bijdrage kan leveren tot het terugdringen van het sociaal deficit dat onmiskenbaar bestaat op Europees niveau. Zijns inziens kan het een substantiële bijdrage vormen aan de totstandkoming van een waarachtige Europese sociale cultuur, die dan op zijn beurt op termijn moet leiden tot een verbetering van het "sociale Europa".

Zijns inziens zou hiervoor, nog meer dan op heden al het geval is, een beroep moeten worden gedaan op de op Europees niveau opererende sociale partners.

Hij juicht ook toe dat zowel in artikel 1, 2° lid als in artikel 4, 2° lid van het Protocol sprake is van zogenaamde INGO's (Internationale Niet-Gouvernementele Organisaties). Deze kunnen een valabele schakel zijn naar de betrokken maatschappelijke geledingen toe. Hij vraagt zich echter wel af hoe deze INGO's precies zullen geselecteerd worden.

De minister-president affirmeert dat het precies uit zorg voor een ruime sociale betrokkenheid en een ruim sociaal draagvlak is dat deze internationale niet-gouvernementele organisaties werden ingeschreven in dit Protocol. In tegenstelling tot de sociale partners zullen deze INGO's echter geen opmerkingen kunnen maken over de regeringsrapporten. Hun taak is dus duidelijk te zorgen voor doorstroming "naar beneden toe".

Wat betreft de selectie van de INGO's wijst de minister-president erop dat de hoedanigheden van deze internationale niet-gouvernementele organisaties op algemene wijze worden aangegeven in het hoger aangehaalde artikel 4, 2° lid van het Protocol. De eigenlijke selectie van de INGO's zal dus gebeuren op grond van een dubbel criterium. Op die manier zullen, bijvoorbeeld, ook internationale niet-gouvernementele mensenrechten-organisaties bij de werking kunnen worden betrokken. Er zal dus zeker niet gewerkt worden met een "gesloten" lijst. Binnen zijn bevoegdheid garandeert de minister-president dan ook dat er een ruime inlichtingenprocedure zal worden uitgewerkt.

van het Protocol tot wijziging van het Europees Sociaal Handvest, opgemaakt in Turijn op 21 oktober 1991" aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

De verslaggever,

Paul DEPREZ

De voorzitter,

Jef SLEECKX

II.7. ONZORGVULDIGE VERTALING ?

De heer Stefaan Platteau stelt vast dat het taalgebruik ook in dit Protocol niet geheel zorgvuldig is. Hij leidt hieruit af dat het weer eens om een niet-getrouwe vertaling gaat.

De minister-president wijst er opnieuw op dat Vlaanderen in deze niet de minste schuld treft. De officiële talen van de Raad van Europa zijn immers het Engels en het Frans. De zorg voor de vertaling kwam derhalve toe aan het federale niveau. Hij zal terzake opnieuw contact opnemen met de bevoegde diensten.

III. STEMMINGEN

III.1. ARTIKELSGEWIJZE STEMMING

Artikel 1

Ter stemming gelegd wordt artikel 1 bij unanimité aangenomen met 11 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd wordt artikel 2 aangenomen bij unanimité van 11 stemmen.

III.2. EINDSTEMMING

Ter stemming gelegd wordt daarna het geheel van het ontwerp van decreet "houdende goedkeuring

BIJLAGEN

Achtergrondnota van de heer Luc Van den Brande
minister-president van de Vlaamse regering

Betreft : **Protocol tot wijziging van het Europees Sociaal Handvest, ondertekend in Turijn op 21 oktober 1991 - Commentaar EWBL**

1. SITUERING

De titel van het protocol dat ter goedkeuring aan het Vlaamse Parlement wordt voorgelegd, geeft gemakkelijk aanleiding tot verwarring. Voor een goed begrip lijkt het gepast om de zaken even op een rijtje te zetten.

1.1.ESH

Op 18 oktober 1961 werd te Turijn het Europees Sociaal Handvest voor ondertekening opengesteld. Bij wet van 11 juli 1990 werd het Handvest door het Belgische Parlement goedgekeurd.

Het ESH behelst, in de delen I (opsomming) en II (nadere uitleg), een aantal **fundamentele economische en sociale rechten** waartoe de Verdragssluitende partijen zich moeten verbinden om met alle mogelijke middelen te verwezenlijken. Die grondrechten kunnen in vier groepen worden onderscheiden.

De eerste groep omvat beginselen in de sfeer van het *individuele en collectieve arbeidsrecht* : het recht op (vrije keuze van) veilige arbeid en op steun bij het vinden van arbeid (art. 1 en 3); billijke verloning en arbeidsvoorwaarden (art. 2 en 4), vrijheid van vereniging en recht op collectieve onderhandeling (art. 5 en 6), recht op bijzondere arbeidsbescherming van kinderen en jeugdige personen en vrouwelijke werknemers (art. 7 en 8).

De tweede groep beoogt de *bescherming door sociale zekerheid en bijstand* (art. 11, 12, 13, 14, 16 en 17).

De derde groep omvat het *recht op kostenloze beroepskeuzevoorlichting en vooral op initiële en voortgezette beroepsopleiding in het algemeen en van personen met een handicap in het bijzonder* (art. 9, 10 en 15).

Tenslotte worden de *rechten van migrerende werknemers behandeld* (art. 18 en 19).

De artikelen die volgen op de delen I en II, m.a.w. op de artikelen welke de bovengenoemde sociaal-economische grondrechten vaststellen, betreffen :

- a) de verbintenissen die een Verdragssluitende Partij moet aangaan c.q. wenst aan te gaan (deel III = art. 20)
- b) het *toezicht op de naleving van de fundamentele economische en sociale rechten* (waartoe de verdragssluitende partijen zich hebben verbonden) (**deel IV, artikelen 21-29**)
- c) bijzonderheden i.v.m. de toepassingssfeer (deel V, artikelen 30-38)

Welnu, het voorliggende protocol brengt wijzigingen aan en levert aanvullingen op de artikelen 23 - 29, in **deel IV**, d.w.z. de artikelen betreffende de *toezichtsregeling op de toepassing van de grondrechten die in (deel I en II van) het ESH worden erkend*.

1.2. # Aanvullend protocol

Het voorliggende protocol mag niet worden verward met het **Aanvullend protocol bij het Europees Sociaal Handvest**, gesloten op 5 mei 1988 te Straatsburg, dat een **uitbreiding** - geen wijziging - vormt van de individuele rechten die in het Handvest zijn opgenomen, om rekening te houden met de hedendaagse realiteit op sociaal en economisch gebied. Het gaat essentieel om rechten die in het kader van de EU reeds verdragsrechtelijk (m.i.v. het sociaal protocol) of in het afgeleid communautair recht zijn geregeld.

De uitbreiding behelst :

- a) *de gelijke behandeling (kansen) van werknemers inzake werkgelegenheid en beroepsuitoefening* (zowel wat betreft de toegang tot de arbeidsmarkt, beroepsmatige herintreding, beroepsvoorlichting en (her)-opleiding als wat betreft de loopbaanontwikkeling, arbeidsvoorwaarden (m.i.v. salariering) bescherming van de (zwangere) vrouw tegen ontslag ;
- b) het *recht van de werknemers op informatie en raadpleging* binnen de onderneming ;
- c) het recht van de werknemers om deel te nemen aan de bepaling en verbetering van de arbeidsvoorwaarden en de arbeidsomgeving binnen de onderneming en
- d) het recht van ouderen op sociale bescherming.

1.3. # Herziene ESH

Het voorliggend protocol is evenmin - en dat is mogelijks een nog grotere oorzaak van verwarring - synoniem van het **Herziene Europees Sociaal Handvest**.

Dit Herziene Handvest dat op 4 mei 1996 werd ondertekend te Straatsburg, o.m. door België, beoogt een ingrijpende aanpassing (wijziging en aanvulling) van de

kernartikelen (in deel II) van het bestaande ESH, die dus de grondrechten zelf bepalen.

Ook dit Herziene Sociaal Handvest moet nog worden geratificeerd. In tegenstelling met het bestaande Handvest is het Herziene Handvest een instrument "*à la carte*", d.w.z. dat niet de gehele tekst hoeft te worden geratificeerd, noch in één keer. De enige verplichting is *minimaal* die bepalingen van het Herziene Handvest te ratificeren die overeenstemmen met de door België geratificeerde artikelen in het huidige Handvest. Aangezien België alle artikelen van het bestaande Handvest heeft geratificeerd, komt dit in de praktijk neer op het ratificeren van de bepalingen van het HESH *die betrekking hebben op alle bestaande artikelen in het huidige ESH.*

Momenteel is de Vlaamse administratie aan het onderzoeken welke moeilijkheden kunnen optreden bij de ratificatie van de artikelen in het Herziene Sociaal Handvest die te maken hebben met de Vlaamse bevoegdheden. Het streefdoel van het federale ministerie is reeds op het einde van dit jaar klaar te zijn met een ontwerp van goedkeuringswet die de goedkeuring inhoudt van de artikelen die een aanpassing (wijziging/aanvulling) betekenen van de kernartikelen uit het bestaande Handvest *én van het Aanvullende protocol* (waarvan de ratificatieprocedure in een ver gevorderd stadium is).

Van deze discussie zal afhangen of het al dan niet zinvol is het Aanvullend Protocol nog apart ter goedkeuring voor te leggen. Wordt besloten het HSH goed te keuren, dan wordt de ratificatie van het Aanvullend Protocol, waarvan de bepalingen zoals gezegd vervat liggen in het HSH zelf, uiteraard zonder voorwerp.

1.4. Het Protocol tot invoering van een systeem van collectieve klachten

Ondertekend op 15.05.1995, principiële goedkeuring en machtiging tot ondertekening door de Vlaamse regering dd. 20.12.1995, voorziet in de participatie van sociale partners en niet-gouvernementele organisaties aan het toezichtsmechanisme van het Sociaal Handvest.

2. *PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET EUROPEES SOCIAAL HANDVEST*

Dit protocol beoogt een verbetering (verduidelijking) van de **toezichtsregeling** op de toepassing van het huidige Handvest, zoals die in deel IV (artikelen 21 tot 29) van dit Handvest wordt beschreven en op die manier *betere waarborgen* te geven voor de toepassing van de verplichtingen die voortvloeien uit het ESH voor de overeenkomstsluitende partijen.

Het protocol bevat enkel (institutionele) wijzigingen van en aanvullingen op de bepalingen van het huidige ESH die het toezicht regelen op de naleving van de in het ESH erkende fundamentele economische en sociale rechten, waartoe de verdragssluitende partijen zich hebben verbonden. *Het betreft dus geenszins aanpassingen van de*

kernartikelen in het huidige Handvest die de grondrechten zelf vaststellen (in deel I en II), maar enkel van de artikelen die de toepassing ervan moeten waarborgen.

Het onderhavige Protocol heeft dan ook geen weerslag op de sociale wetgeving.

In bijlage : schema nieuwe toezichtsregeling

* **EUROPEES SOCIAAL HANDVEST (ESH)**

- Ondertekening: Turijn, 18 oktober 1961 - Goedkeuring Belgisch Parlement: 11 juli 1990	Wat : sociaal-economische grondrechten
--	---

* **AANVULLEND PROTOCOL BIJ HET (ESH)**

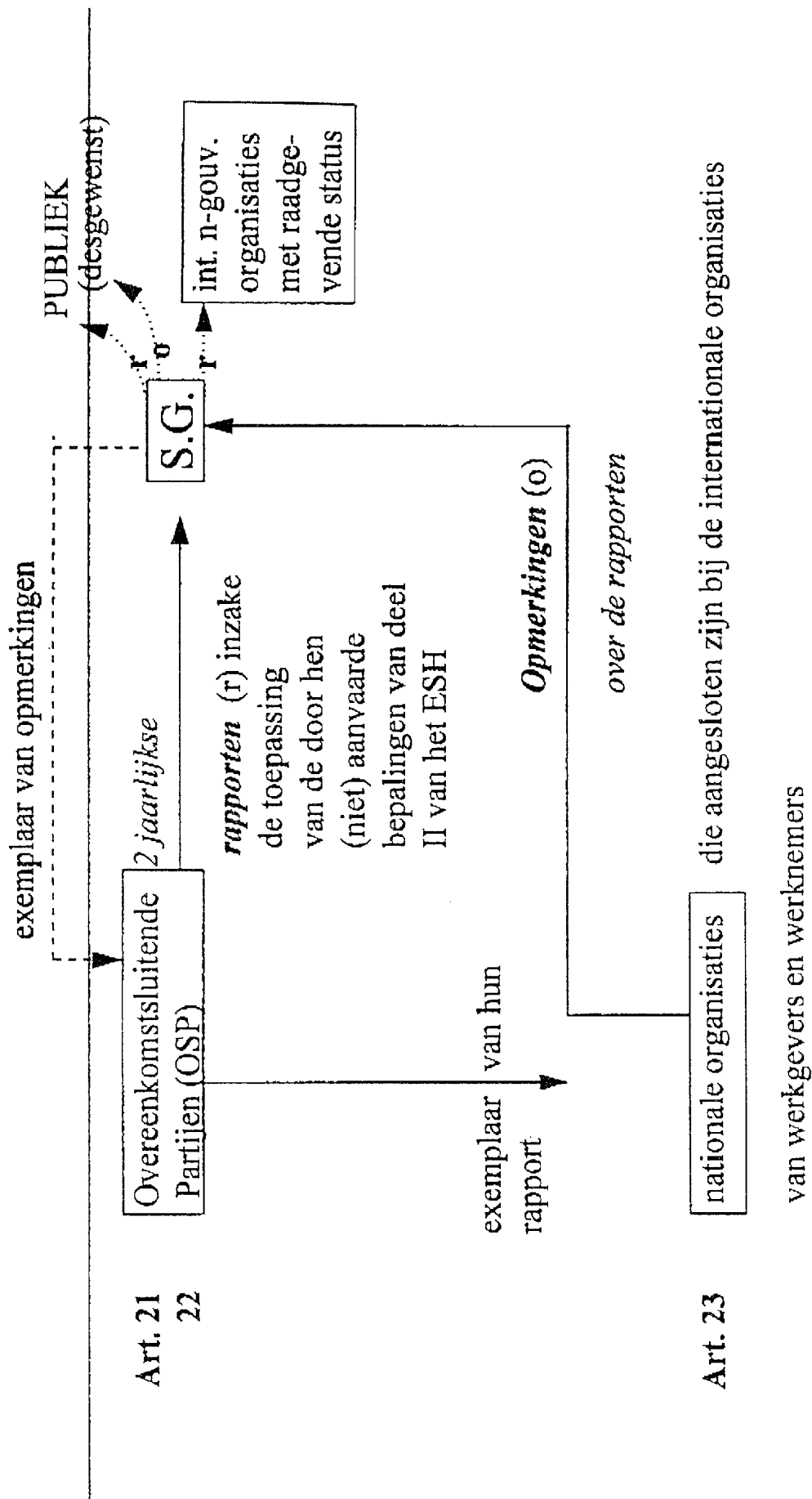
- Ondertekening: Straatsburg, 5 mei 1988 - Stand verificatie procedure : • Kamer/Senaat : ... • Vlaams Parlement ...	Wat : <i>uitbreiding</i> van (de sociaal-economische grondrechten in) het ESH
---	--

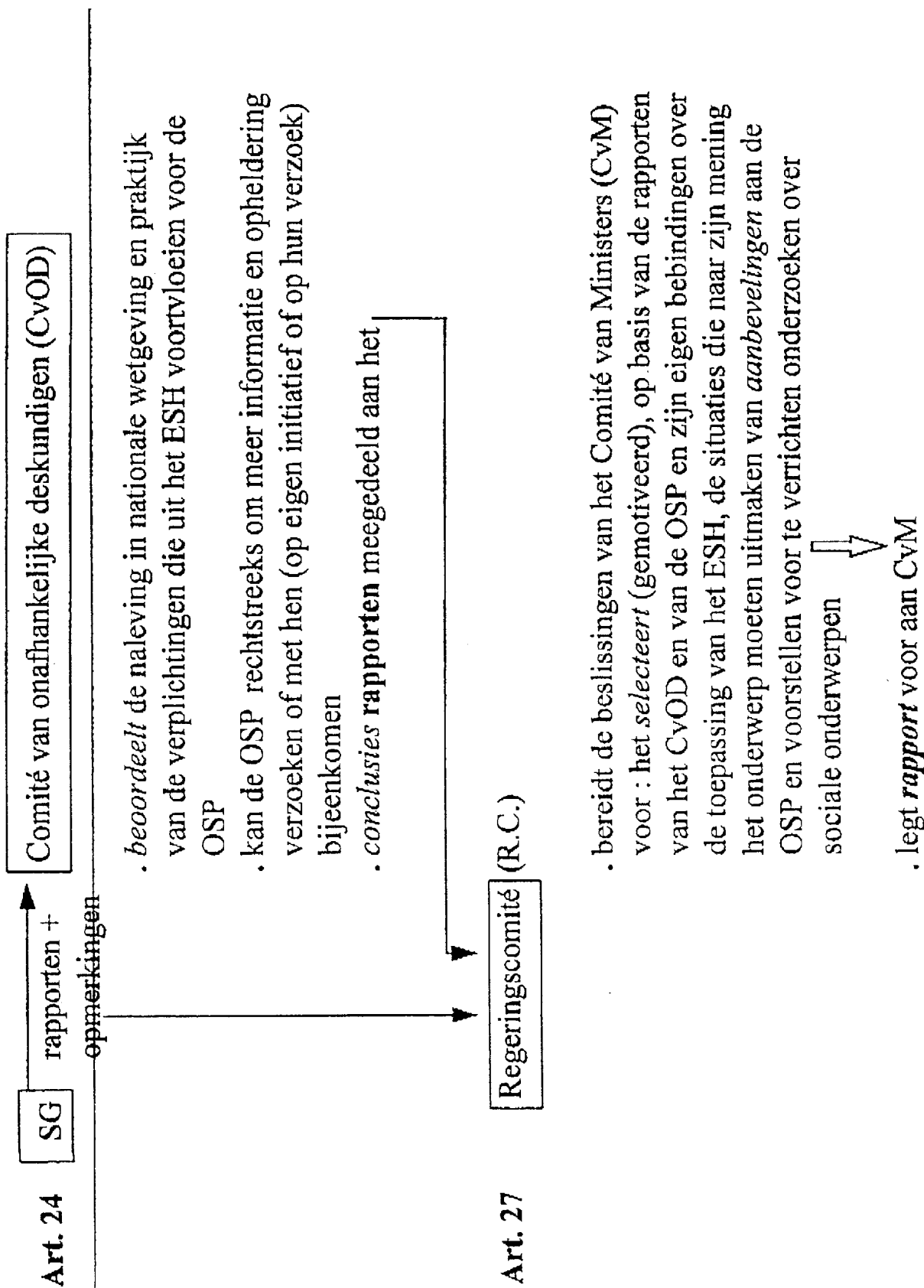
* **HERZIENE EUROPEES SOCIAAL HANDVEST**

- Ondertekening: Straatsburg, 4 mei 1996 - Stand verificatie procedure • Kamer/Senaat: voorzien eind 1996	Wat : <i>aanpassing (wijziging c.q. aanvulling) van de kernbepalingen</i> (corpus) in het ESH (deel II)
---	--

* **PROTOCOL TOT WIJZIGING VAN HET ESH**

- Ondertekening : Turijn, 21 oktober 1991 - Stand verificatie procedure : • Kamer/Senaat : ... • Vlaams Parlement ...	Wat : <i>verbetering van de toezichtsregeling</i> in het huidige ESH (deel IV) op de toepassing van de grondrechten die in het ESH zijn erkend, <u>niet</u> van de artikelen die de grondrechten zelf regelen.
--	---

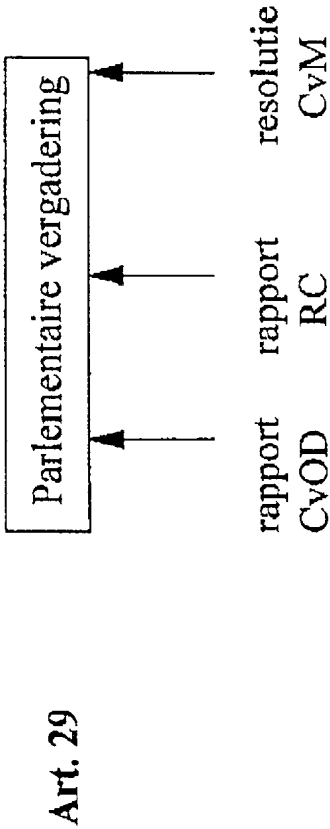

Art. 28

Comité van Ministers

(CvM)

. neemt op basis van het rapport van het Regeringscomité een *resolutie* betreffende de gehele toezichtsperiode aan, waarin afzonderlijke aanbevelingen aan de betrokken OSP zijn opgenomen

Council of Europe
European Treaties

Chart of signatures and ratifications

Title : protocol amending the european social charter (*)

Opening for signature

Place : Turin

Entry into force

conditions : ratification by parties tot treaty ets 35

Date : 21/10/91

Member states	Date of signature	Date of Ratification or Accesssion	Date of entry into force	R : Reservation D : Declaration T : Territorial Decl.
ALBANIA				
ANDORRA				
AUSTRIA	07/05/92	13/07/95		D
BELGIUM	22/10/91	***		
BULGARIA				
CYPRUS	21/10/91	01/06/93		
CEECH REP.	27/05/92 i			
DENMARK		***		
ESTONIA				
FINLAND	16/03/92	18/08/94		
FRANCE	21/10/91	24/05/95		
GERMANY		***		
GREECE	29/11/91	***		
HUNGARY	13/12/91			
ICELAND		***		
IRELAND		***		
ITALY	21/10/91	27/01/95		
LATVIA				
LIECHTENSTEIN				
LITHUANIA				
LUXEMBOURG	21/10/91	***		
MALTA	21/10/91	16/02/94		
MOLDOVA				
NETHERLANDS	21/10/91	01/06/93		T
NORWAY	21/10/91 (1)	21/10/91 (1)		

Member states	Date of signature	Date of Ratification or Accession	Date of entry into force	R : Reservation D : Declaration T : Territorial Decl.
POLAND				
PORTUGAL	24/02/92	08/03/93		
ROMANIA				
RUSSIA				
SAN MARINO				
SLAVAKIA	27/05/92 i			
SLOVENIA				
SPAIN	21/10/91	***		
SWEDEN	21/10/91	18/03/92		
SWITZERLAND				
TFYROMACEDONIA °				
TURKEY		***		
UKRAINS				
UNITED KINGDOM	21/10/91	***		

(*) Treaty open for signature by the member states signatories to Treaty ETS 35

° "the former Yugoslav Republic of Macedonia"

*** State whose ratification is necessary for the entry into force of the protocol

i Date of signature by the Ceech and Slovak federal republic

(1) Signature without reservation as to ratification